

forstode rigtig at behandle det, vilde kunne have en Indtægt, som Jorden ikke vilde kunne give dem ved at bruges til Andet, og derfor er det ved Siden af Landbruget nødvendigt, at Enhver, som kommer til, at frekventere en saadan Skole som Landbohøjskolen, maa udvide sine Kundskaber saavel med Hensyn til Havedbruget som med Hensyn til Træplantning. Træplantning kan ikke saaledes læres ved Praxis; der maa man ogsaa have Theori, thi ellers kan den ikke bringes til nogen Fuldkommenhed, og jeg maa derfor meget ønske, at Alle, som have Raad dertil, ville lade deres Søner oplære i dette Fag ved denne Værestanstalt. Jeg skal derfor gjøre Alt, hvad jeg kan, for at dette Lovforslag, saaledes som det er kommet til os fra det andet Thing, kan nyde Fremme.

Formanden: Rigsdagsmanden for Hjørring Amts 5te Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

S. Pedersen: Jeg maa beklage, hvis jeg skulde have sagt Noget, der kunde forstaaes paa den Maade, som af den sidste ærede Taler udtalt, og jeg maa endnu mere beklage, dersom jeg virkelig skulde have sagt Noget, hvorved jeg misfjendte Videnskabens Betydning for Agerbruget, som den Udtalelse, som vi have hørt fra den høitærede Minister saavel som fra den ærede sidste Taler, synes at antyde; jeg maa antage, at noget Saadant ikke kan have ligget i mine Ord, men hvis det virkelig skulde have været Tilfellet, maa jeg paa det Bestemteste benægte, at jeg har haft til Hensigt at sige det, og jeg troer ei heller, at jeg har sagt Noget, som kunde give Anledning til en saadan Tanke. Jeg har ingenlunde betvivlet Betydningen af Havedyrkningen; jeg har tværtimod netop i Begyndelsen af mit Foredrag udtalt mig derhen, at den lod meget tilbage at ønske, men jeg har tilladt mig at betvivle, om Havedyrkningen, navnlig fra de mindre Landeieendomsbesidderes Standpunkt, skulde vinde noget stort Udbytte ved den Foranstaltning, som her er paatænkt, saaledes som det er fremhævet, og det fastholder jeg endnu. I Henshold til hvad der blev udtalt af den ærede Rigsdagsmand for Odense Amts 3die Valgkreds (Fallefen) er

jeg overbevist om, at naar en Mand først har erhvervet sig fornødent Kjenntskab til det almindelige Landbrug, saa vil han ogsaa kunne sætte sig ind i den Havedyrkning, som her kan blive Tale om under smaa Forhold. Idet jeg saaledes gjentager, at jeg ingenlunde har havt til Hensigt at sige et eneste Ord, som kunde misfjendte Videnskabens Betydning saavel for Agerbruget som for enhver anden Industri i Landet, saa skal jeg dertil sige, at min Mening har været, at fordi man erkjender Videnskabens Betydning, derfor skal man ikke sætte den saa høit, at man derover glemmer den almindelige Dannelse, som skulde komme det langt overveieende Fleertal til Gode, og det er det, som det forekommer mig, at man i forskjellige Retninger synes at gjøre. Jeg har forøvrigt ikke i fjerneste Maade talt om at ville modsætte mig Loven og skal heller ikke paa dette Standpunkt udtale Noget i saa Henseende.

Rosod: Jeg bad om Ordet for at gjøre en ganske kort Indsigelse mod en Udtalelse af den ærede Rigsdagsmand for Odense Amts 3die Valgkreds (Fallefen), idet han, efter min Mening, i en vis bebreidende Tone forekastede den høitærede Indenrigsminister, at han var kommen frem med dette Lovforslag, da han kunde gjøre det Samme ad administrativ Veie, det vil sige i Kraft af sin Styrelsesmagt kunde udrette, hvad han ønsker istandbragt ved Lov (En Stemme: Nei!). Jo, det ærede Medlem sagde, at hvad Ministeren her ønskede gennemført, kunde han gennemføre ad administrativ Veie (En Stemme: Nei!); jo, det blev der sagt, og der blev endog, hvis jeg ikke tager meget fejl, raabt „Hør!“ dertil; i alt Fald kom der et indvilgende Smil fra den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning), og jeg veed, hvad dette Smil har at betyde, og det er derfor, at jeg, uden at jeg tiltroer mig nogen Evne til at modvirke det, dog ikke skal lade den ærede Rigsdagsmands Udtalelse staa uimodsagt. Jeg og de, der dele Anskuelse med mig, finde os tværtimod foranledigede til at bringe den høitærede Indenrigsminister vor hjertelige Tak, fordi han har betraadt den Veie, som jeg anseer for den rette, nemlig at tage Rigsdagen